

До
Председателя на научно жури,
определено със заповед Р-109 - 471/20.11.2025г.
на Ректора на МУ-Варна

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Васил Марков Божков, д.м.н.

Председател на Научното жури, съгл. заповед Р-109 - 452/20.11.2025г. на
Ректора на МУ-Варна,

Относно: Процедура за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ по специалност „Хирургия“, с тема на дисертационен труд „Конвенционален подход при постоперативни хернии – възможности и предизвикателства“ с кандидат Д-р Вяра Димитрова Григорова, в МУ Варна, по област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1. Медицина, специалност „Хирургия“.

Сведения за процедурата:

Предвид доклад № 102-2852/06.11. 2025г. от проф. д-р Васил Марков Божков д.м.н.- Ръководител Катедра „Хирургични Болести“ с решение по протокол №49/10.12.205г. на Факултетен Съвет и Доклад с вх.№ 103-8040/19.11.2025г. от проф. д-р Йото Йотов д.м. – Декан на Факултет „Медицина“ в Медицински Университет – Варна, на основание чл. 24, ал.6 и чл. 30, ал. 3 от ППЗРАСРБ, чл.68, ал. 1 от ПРАС в МУ – Варна, съм избран за член за Научно жури НЖ, а с протокол № 1 от проведено първо заседание на НЖ съм избран за негов председател и съм определен да изготвя рецензия.

За участие в конкурса са подадени документите само на един кандидат – д-р Вяра Димитрова Григорова.

По надлежния ред получих всички материали, необходими за изготвяне на настоящата рецензия.

Рецензията ми е съобразена със Закона за развитието на академичния състав в Р. България (ЗРАСРБ), Правилника за приложението му и Правилника на МУ – Варна.

Професионални данни на кандидата:

Д-р Вяра Димитрова Григорова е родена на 16.11.1988г.

2002-2007г. Средно образование ГПНЕ „Гьоте“ – гр. Бургас

2007/2013г. - Магистър по Медицина, Медицински Университет – гр. Варна
Диплома № 002383/06.11.2013г.

2014/2016г. – Магистър по Здравен Мениджмънт, Медицински Университет – гр. Варна

2013/2017г. Хирург – ординатор във Втора Клиника по Хирургия „УМБАЛ Св. Марина“ ЕАД

2014/2019г. Специализация по Обща Хирургия

2020г. – Специалност по Хирургия

2017г. – Хоноруван Асистент в Катедра „Хирургични Болести“ – МУ Варна

2018г. - Асистент в Катедра „Хирургични Болести“ – МУ Варна

2020г. – Редовен докторант към Катедра „Хирургични Болести“ – МУ Варна

Член на БХД, EAES, ESSO, EHS, EDS и IASGO

Курсове на обучение:

2012г. - Observership programme - AKN Vienna

2023г- EAES Fellowship programme- Ponderas Academic Hospital Bucharest с ръководител Prof. Catalin Copescu

Ръководител занятия по учебни дисциплини „Хирургия“ – студенти по медицина – III, IV и V курс, българско и англоезично обучение

За участие в конкурса Д-р Григорова представя следните документи:

1. Дисертационен труд	1бр.
2. Автореферат – български език	1бр.
3. Автореферат – английски език	1бр.

Изпит – докторантски минимум по специалността

Изпит докторантски минимум по чужд език

Списък публикации

Справка за профили в научни бази данни

Справка за сходство

Статия във връзка с дисертационния труд

От началото на XX-ти век се наблюдава значително нарастване на броя на коремните операции по повод на доброкачествени и злокачествени заболявания. С развитието на хирургичните техники се развиха и изключително много и анестезиологията и реанимацията. Това доведе до увеличаване на броя на пациентите с положителен изход от лечението на коремната патология. Това от една страна показва прогреса във всички области на хирургията с добри отдалечени резултати, но също така постави въпроса с неизменно придружаваща патология, а именно постоперативните хернии. Разви се и този клон на херниологията – лечение на постоперативните хернии. Не съществува единно наименование на този тип хернии – евентрация, постоперативна херния, инцизионна херния, но по смисъла на патологията се има предвид една и съща патология. С увеличаването на броя на операциите по повод на постоперативни хернии на преден план излиза и друг проблем – финансовия. В световната литература все повече се появяват публикации, относно постоянно нарастващите разходи, които водят до неминуема икономическа тежест за здравните системи. Все още не съществуват приети критерии за методите на оперативното лечение на постоперативните техники. Технологично се развиват материалите, от които се изработват протезните материали. Навлизането на лапароскопската хирургия не подминава и лечението на постоперативните хернии. Конвенционалният подход при лечението на постоперативните техники

не остава на заден план, а напротив, той все още е изпълнен с нови предизвикателства особено пред младите хирурзи, които трябва подробно да се запознаят с тази все по-значима патология. На тях се е постарала да отговори и д-р Григорова в обемно проучване на този въпрос и мога да кажа с пълен успех.

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд обхваща 203 стандартни страници. Онагледен е с 45 таблици и 78 фигури. Литературният указател съдържа 418 литературни източника, от които 9 на кирилица и 411 на латиница. Структурирането на материала е в правилна последователност.

Литературният обзор, заема 45 страници и показва широката осведоменост на автора. Написан е на добър стил и език, като са изложени исторически аспекти на лечението на постоперативните хернии, развитие на учението в България, класификационни системи и конвенционалните методи на оперативното лечение. В тази част проличава умението на дисертанта да посочи най-същественото от значителния брой публикации. От обзора проличава, че все още в световната литература съществува нееднозначно разбиране на проблема постоперативни хернии. От този факт произтича и целта на дисертационния труд, а именно: **“Да се проучат, анализират и дефинират предизвикателствата, свързани с конвенционалния подход при оперативното лечение на постоперативни хернии, с цел оптимизиране на изхода от лечението, намаляване на усложненията и подобряване на икономическите показатели.”**

Така формулираната цел очертава ясен научно-практически характер на дисертацията.

Задачите са пет на брой, представени са ясно и достатъчно подробно, подчертавайки мащабността на извършените проучвания и са логическо продължение на поставената цел.

В изследването са обхванати ретроспективно 273 пациенти с първични и рецидивни постоперативни хернии, постъпили УМБАЛ “Св. Марина” за периода 2017-2021г. За обработката на материала е приложена богата гама от изследвания:

- I. Документален метод
- II. Клинични методи на изследване:
 1. Анамнестични данни;
 2. Параклинични изследвания – хематологични и биохимични
 3. Инструментални методи на изследване:
 1. ЕКГ
 2. Образни изследвания
 - рентгенография на корем
 - абдоминална ехография
 - при показания – рентгенография на гръдна клетка
 - КАТ,
 - горна/долна ендоскопия на ГИТ
 3. Оперативни методи.
 - Без протезен материал
 - С протезен материал
 4. Статистически методи.

Авторът, както и би следвало да се очаква, при своя анализ е спазвал стриктно параметрите на използваните от него методи за изследване, което придава стегнатост и убедителност на получените резултати.

Достойнство на дисертационния труд е приложението на разнообразни статистически методи, чрез които последователно, логично и убедително авторът представя получените резултати, като ги онагледява с добре подбрани и прецизно оформени таблици. Получените резултати показват по неоспорим начин правотата на прилагания от дисертанта подход в конвенционалното лечение постоперативните хернии.

В раздел „Резултати“ се анализират демографски клинични и параклинични показатели: 1. Демографски – 59% жени, 41% мъже, средна възраст 60,3 год. 33% от изследваната група пациенти са в шестата декада. 2. Отчетен е висок BMI при пациентите с постоперативни хернии

При изследваните 273 болни са отчетени общо 422 предходни интервенции, като най висок е броят на пациентите след онкологични операции 17,8%, следвани от тези след гинекологични 14,7% и тези след апендектомия 8,5%.

Изготвен е и икономически анализ като са пресметнати директните и тоталните разходи във връзка с лечението на пациентите $2041,27 \pm 1530$ лв.

Анализът на световните литературни източници и получените от дисертанта резултати позволяват разработване и прилагане в практиката на оригинален алгоритъм на поведение при постоперативни хернии.

Изводите както и следва да се очаква резюмират квинтесенцията на дисертацията.

Резултатите от настоящия дисертационен труд поставят под въпрос ролята на известни в литературата рискови фактори като затлъстяването, захарния диабет, тютюнопушеното и ХОББ като независими рискови фактори за възникване и рецидивитет на постоперативните хернии като подчертават мултифакторната генеза на процеса.

Установена бе статистически значима корелационна връзка между броя предшестващи интервенции, повишеното кървене при инициалната операция, както и вида на предходната пластика в процесът на рехерниране след конвенционална реконструкция на предна коремна стена по повод инцизионна херния.

За първи път в литературата се констатира неспазването на двигателния режим постоперативно с вдигане на тежести като независим рисков фактор за рецидивитет при постоперативните хернии.

Статистически бе доказано влиянието на редица вариабилни върху стойността на конвенционалното оперативно лечение на инцизионните хернии изразено чрез директните и тоталните разходи– възрастта на пациента, анестезиологичния риск, площта на херниалния дефект, продължителността на антибиотичната терапия и антитромботичната профилактика, усложненията и времетраенето на хоспитализацията.

Стойността на директните разходи генерирани в хода на оперативното лечение на постоперативните хернии е в най-голяма зависимост от площта на дефекта, продължителността на антибиотичната терапия и хоспитализацията.

Приносите на представения труд са шест и произтичат съвсем естествено от разработката на автора и имат научно-приложен характер.

Във връзка с дисертационния труд е представен списък от 1 реална публикация.

Заключение:

Представеният за рецензия дисертационен труд представлява задълбочено проучване върху един актуален и важен за практиката проблем – постоперативните хернии. Разнообразните оперативни хирургични техники, използването на съвременни методи за диагноза и лечение, всестранныят и задълбочен анализ на получените данни могат да се окажат като много сериозен опит да се оценят възможностите за лечение на постоперативните хернии.

Работата е написана на отличен български език, четете се лесно и с удоволствие. Отговаря на необходимите критерии на ЗРАСРБ и ПРАС на МУ-Варна.

Поради това аз убедено давам своята положителна оценка и препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди образователната и научна степен „Доктор“, Научна специалност: Обща хирургия, шифър 03.01.37 на Д-р Вяра Димитрова Григорова

17. 12. 2025г

Изготвил становище

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Проф. д-р Васил Марков Божков, д.м.н.